

Revista ECONOMICA

Supliment • nr. 44 • 4 noiembrie 1977

1

I. S. FRIGOTEHNICA
Str. Ion Măiorescu, 43
București
Telefon : 35.43.55

2

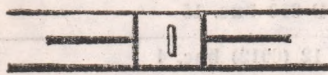
INTREPRINDEREA DE ACE
DE TRICOTAT
Str. Unității, 79-91
București
Telefon 21.76.94

3

GRUPUL INTREPRINDERI-
LOR DE GOSPODĂRIE CO-
MUNALĂ
Str. Cavafii Vechi, 15
București
Telefon : 13.92.17

METALE

PRODUSE DIN METAL

PROFILE GRELE

Oțel rotund OL 50 Ø 80 kg. 525

dem OL 60 Ø 85 kg. 1293

dem OL 60 Ø 120 kg. 5960

PROFILE MIJLOCII UȘOARE

Oțel rotund W 4006 Ø 14 kg. 188

dem 40Bc 10 Ø 24 kg. 141

dem W 4006 Ø 45 kg. 1425

dem W 4300 Ø 50 kg. 232

dem W 18N9T Ø 50 kg. 200

dem W 4300 Ø 53 kg. 1473

dem 2 H13 Ø 75 kg. 1066

Oțel rotund OL 50 Ø 150
kg. 3000

Oțel rotund AKVN Ø 22 kg. 264

dem AKVN Ø 48 kg. 387

TABLĂ NEAGRĂ SUB 3 MM

— 0,5 mm OI 37 kg. 6300

— 0,5 mm OL 37 kg. 1600

— Oțel hexagon OL 37 60 mm
kg. 300

ȚEVI CONSTRUCȚII

— Țevi c-ții OLT 35 Ø 10,2×2
ml—416 kg. 164

— idem Ø 20×2 ml—220 kg. 242

— idem Ø 22×2 ml—261 kg. 310

— idem Ø 32×2,5 ml—1000 kg. 2000

— idem Ø 36×4 ml—1610 kg. 5090

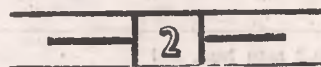
— idem Ø 102×4 ml—40 kg. 390

— idem Ø 114×10 ml—50 kg. 1285

— idem Ø 127×18 ml—20 kg. 963

— idem Ø 140×10 ml—45 kg. 1445

— Deseuri plăci A.B.S. grosime
4-6 mm to. 20

OȚEL ALIAT

— HVG Ø 6 mm kg. 100

OȚEL CARBON

— U 8 A Ø 55 mm kg. 100

— OSC 10 Ø 60 mm kg. 75

OȚEL RAPID

— RP 3 (RW 180) Ø 40 kg. 100

PROFILE GRELE

— OL 60 Ø 150 mm kg 300

— UNP Ø 260 mm kg. 183

ȚEVI OȚEL PENTRU CONSTRUCȚII

— OLT 65 114×20 mm kg. 100

LAMINATE CUPRU

— Bandă Cu 8×2 mm kg. 40

— Bare Cu 80×10 mm kg. 30

MOTOARE UTILAJE - SCULE

MOTOARE ELECTRICE DE 0,25 kW

— 0,8×935 t/m 2/3 gab 100

(prov. din casare stare bună) buc. 1

OFERTE

PIETRE POLIZOR STAS 601

- 250×30×30 125 Q buc., 10
- 250×25×20 40 N buc. 5
- 250×30×30 25 K buc. 5
- 230×30×30 50 P buc. 15

CHEI LĂCAȘ HEXAGON

- Ø 6 buc. 50
- Ø 8 buc. 30
- Ø 10 buc. 40
- Ø 12 buc. 40
- Ø 19 buc. 20
- Ø 22 buc. 30
- Ø 30 buc. 17

BURGHIE STAS 575

- Ø 6,1 buc. 100
- 6,7 buc. 50
- 7,6 buc. 40
- 7,7 buc. 100
- 8,1 buc. 30
- 8,7 buc. 60
- 11,7 buc. 15
- 12,7 buc. 20
- 14,7 buc. 15
- 20,9 buc. 15

APARATE DE MĂSURĂ ȘI CONTROL NEELECTRICE

- Manometru pentru gaze tip MDI buc. 1
- Manometru industrie Ø 100—10 buc. 2
- Contoare gaze 20 mc buc. 1

MATERIALE ELECTRICE

- Becuri 12 V × 25 W buc. 50
- Conductori ceramici B 3000 200 — TGL 68—109 buc. 34
- Conductori Bobinaj email 1,20 kg. 17

— Conductori 1,45 kg 5

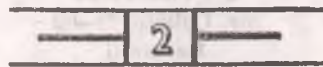
— Conductori 1,90 kg. 13

— Tub PVC 24 mm m. 123

— Tranzistor EFT 321 buc. 2

— Electromotor 5 NP 220/380 V 0,15×3000 t/m Gab. 80 buc., 5

PIESE DE SCHIMB RULMENȚI

DIVERSE PIESE DE SCHIMB SPECIALE DIN IMPORT

- Bolț 6×12 ES buc. 45
- Cap furcă buc. 90
- Ghidaj lagăr 17050 L buc. 60
- Role Ø 6×6 buc. 804

DIVERSE MATERIALE

- Pompă Lotru ASI 100 e cuplat 18,5 kW 3000 t/m 380 W buc. 1
- Pompă Criș 65 B—8 N—4—0,55× 1,500 t/m buc. 1
- Motor Volga Km. 365.407 de la ultima RK 12964 Km buc. 1
- Termorezistențe cod. 264—00 2174—550°C buc. 5
- Panglică tafta vernil lat 52 mm m. 200

BILE ROTUNDE

- 100/2 mm buc. 300
- 150/2 mm buc. 150

BILE SEMIROTUNDE

- 100/2 mm buc. 500
- 150/2 mm buc. 214

BILE PATRATE

- 100/2 mm buc. 500
- 150/2 mm buc. 300

BILE TRIUNGHIULARE

- 100/2 mm buc. 300

CURELE TRAPEZOIDALE

- 10× 6×1250 buc. 4
- 10× 6×1320 buc. 7
- 10× 8×1250 buc. 7
- 13× 8× 560 buc. 2
- 13× 8×3000 buc. 20
- 17×11× 800 buc. 9
- 17×11× 850 buc. 7
- 17×11×1250 buc. 15
- 17×11×1500 buc. 10
- 17×11×3150 buc. 3

RULMENȚI

- NU 310 buc. 15
- E 12 (6012) buc. 4
- E 13 buc. 4
- 1203 buc. 2
- 1215 buc. 4
- 2206 buc. 10
- 2305 buc. 2
- 2315 K buc. 25
- NU 2305 buc. 3
- 2307 K buc. 7
- 2308 K buc. 2
- NN 3014 K buc. 3
- 3306 buc. 5
- 6002 ZZ buc. 6
- 6003 ZZ buc. 5
- 6215 buc. 1
- 6216 buc. 1
- 10005 buc. 2
- 7209 buc. 6

0213 buc. 2

0216 buc. 2

0217 buc. 3

0230 buc. 7

0306 buc. 5

0308 buc. 2

1211 buc. 4

1213 buc. 4

7308 buc. 2

902 RNU buc. 10

2317 buc. 2

E 10 buc. 3

TERIALE CHIMICE

Anvelopă Volga 670×50 mm buc. 1

are Cuprare R 18 kg. 64

irmă sudură 1,20 kg. 50

irmă moale albă Buzău 1,18 kg. 90

irmă albă moale 1,20 kg. 152

irmă alum. 3,5 kg. 50

LA INCHIDEREA
EDIȚIEI

Bandă uleiată (sterling) 20 mm
a. 4500

Canale de golire 3/4" buc. 1200

Securi electrice normale 220 V/60W
buc. 1000

Capace siguranță D.III (K.III).
buc. 1700

Contactori AC 3—40 A/380 V
buc. 20

Dot olandez zincat 3/8" buc. 180

Dot olandez fontă 1/2" buc. 250

dem 3/4" buc. 300

dem 1 1/4" buc. 170

— Dopuri fontă negre 3/4" buc. 750

— Electrozi sudură EL 85 de 5 mm
buc. 1100

— Finet lat 0,80 m buc. 300

— Întrerupător electric ST buc. 500

— Mufe fontă stg.-dr. 1/2" buc. 1600

— Pietre polizor electrocorindon
300×30×30 buc. 20

— Pinză hesian m. 300

— Prezoane auto 10×45 mm
buc. 10 000

— Olandezi fontă 1 1/4" buc. 100

— Robineți dublu reglaj 1/2" buc. 400

— Robineți de trecere 1" buc. 500

— Șmirghel pe suport pinzat granu-
lație 12 m 2000

— Șurub cap ciocan git pătrat
10×100 mm buc. 10 000

— idem 12×100 mm buc. 8000

— Șurub mecanic cap hexagonal
6×33 mm buc. 1300

— idem 8×40 mm buc. 2200

— Oțel lat 70×10 kg. 2000

— Cablu Aoyaby 3×95+50 m 50

— Cablu Cyaby 3×25 m 200

— Conductorii bobinaj emalați ro-
tunzi 0,5 mm kg. 80

— idem 0,55 mm kg. 27

— idem 1,20 mm kg. 200

— Conductorii bobinaj BB 1,20 mm
kg. 29

— idem AFY 95 mm m 2000

— Conductorii bobinaj emalați rotunzi
1,5 mm kg. 150

— idem 1,25 mm kg. 91

— Contactori AC 3—100 A—220/380 V
buc. 25

— idem AC 3—200 A. 220/380 V
buc. 19

— idem TCA 32 A/220 V buc. 20

— Cositor pur kg. 200

— Întrerupător Pako 100 A buc. 27

— idem 63 A buc. 39

— Conductorii bobinaj email 0,12 mm
kg. 10

— Acumulatori auto 12 V/70 A buc. 60

— Alternatori auto SR 113 buc. 30

— Mufe reduse fontă 3/4—3/8"
buc. 200

— Nituri oțel cap semirotund
2×10 mm kg. 18

— idem 3×8 mm kg. 29

— idem 3×20 mm kg. 12

— idem 4×10 mm kg. 30

— idem 4×14 mm kg. 25

— idem 4×20 mm kg. 26

— idem 5×10 mm kg. 10

— idem 5×12 mm kg. 30

— idem 5×16 mm kg. 5

— idem 5×20 mm kg. 12

— idem 5×26 mm kg. 5

— idem 6×16 mm kg. 10

— idem 8×20 mm kg. 20

— Oale condens (patenți) 1/2"
buc. 90

— idem 3/4" buc. 28

— Patroane fuzibile 100 A buc. 680

— Pietre polizor electrocorindon
125×25×20 buc. 27

— idem 30×12×25 buc. 14

— Plumb bloc kg. 1000

— Priză bipolară PT 250 V/10A
buc. 80

— Robineți petschiber 1" buc. 50

— Robineți dublu reglaj alamă 3/8"
buc. 100

— idem 1" buc. 65

— Conductorii bobinaj emalați
0,13 mm kg. 51

— idem 0,45 mm kg. 60

— idem 0,7 mm kg. 28

— idem 1,1 mm kg. 100

— Soclu siguranță LS 25 A buc. 60

- Idem LFI 60 A buc. 100
- Șurub cap ciocan 10/10 mm buc. 1600
- Șuruburi mecanice cap hexagonal 12/140 mm buc. 1500
- Idem 20×70 mm buc. 200
- Idem 16×120 mm buc. 400
- Idem 5×30 mm buc. 400
- Șuruburi mecanice cap hexagonal 5×40 mm buc. 4000
- Idem 16×100 mm buc. 700
- Idem 16×120 mm buc. 1400
- Idem 30×120 mm buc. 300
- Idem 30×130 mm buc. 100
- Idem 30×200 mm buc. 2100
- Teu redus 1/2—1 1/4" buc. 100

- Oțel beton 16 mm kg. 200
- Oțel hexagon 24 mm kg. 800
- Tablă inox 1000×2000×3 mm kg. 50
- Idem 1000×2000×5 mm kg. 350
- Chei fixe duble 16/17 buc. 140
- Chei inelare fixe cotite 14/15 buc. 54
- Chei inelare drepte 10×11 buc. 53
- Idem 8×9 buc. 30
- Chei fixe duble 16×17 buc. 28
- Chei fixe simple 11 mm buc. 100
- Idem 13 mm buc. 63
- Idem 19 mm buc. 60
- Idem 41 mm buc. 25
- Idem 46 mm buc. 25

- Chei fixe tubulare duble 14×17 buc. 53
- Idem 19×22 buc. 66
- Idem 36×41 buc. 23
- Chei fixe duble 18×19 buc. 20
- Idem 55×60 buc. 47
- Chei inelare duble 12×13 buc. 30
- Idem simple 18 mm buc. 81
- Chei fixe duble 9×11 mm buc. 2
- Chei inelare duble 16×17 mm buc. 100
- Lopeți Linemann cu coadă buc. 1
- Robineți vană fontă plate și ovale de toate dimensiunile
- Robineți vană din oțel de toate dimensiunile

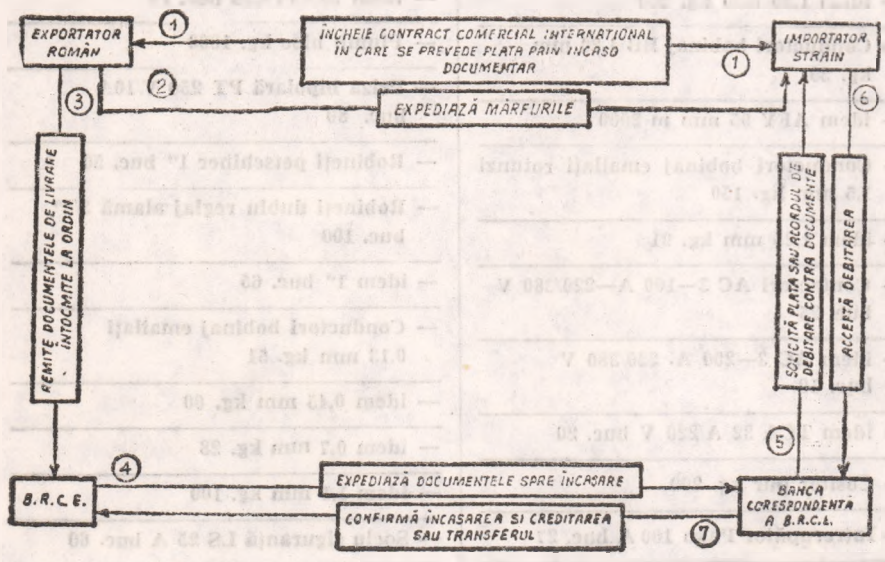
CURIER ECONOMIC LEGISLATIV

COMERȚ EXTERIOR

INCASO DOCUMENTAR

În antiteză cu creditul documentar, în special sub forma sa de acreditiv irevocabil confirmat și domiciliat la

București, incaso documentar este o modalitate de plată care nu prezintă nici o garanție în forma sa simplă, cu privire la faptul că creditorul va încasa prețul prestației efectuate. Schematic, mecanismul de încasare a unor prestații îndeplinite de către un furnizor, care a devenit creditorul partenerului contractual poate fi astfel redată:

Din schema de mai sus rezultă mătoarele trăsături proprii ale acei modalități de decontare:

- vânzătorul expediază mărfurile pe adresa cumpărătorului, fără să băga garanția că va încasa prețul fapt ce prezintă un prim dezavantaj
- factura împreună cu documentele prevăzute în contract sînt remise Băncii Române de Comerț Exterior care nu este ținută să verifice conținutul lor, ci potrivit regulilor stabilite prin uzanțele elaborate Camera de Comerț Internațională (Broșura 254) le remite spre încasare băncii corespondente din țara importatorului;
- după încasarea valorii documentelor (prin plată sau creditare în contul băncii vânzătorului) decontează această sumă corespunzătoare în lei;
- așa fiind, este evident că incasarea documentară este domiciliată, în toate cazurile în țara cumpărătorului, ceea ce reprezintă un al doilea dezavantaj prin întârzierea încasării valutei, fapt care scade eficiența exportului respectiv.

enționăm că potrivit practicii
 ții Române de Comerț Exterior,
 titul bancar în cazul adoptării
 contract a modalității de plată
 incaso documentar se efectuează
 ru: Europa în 35 zile; Africa de
 (Algeria, Tunisia, Maroc, Libia
 n, Egipt, Etiopia) 45 zile; Restul
 ei 50 zile; Asia, Orientul Apropi-
 Siria, Liban, Iordania, Irak, Ara-
 Saudită, Kuweit), 40 zile; restul
 i, 50 zile; America de Nord 35
 America de Sud 45 zile; Austra-
 45 zile (termenele de mai sus au
 statuate prin Instrucțiunile pri-
 creditarea și decontările între-
 derilor de comerț exterior — a-
 7). Așadar, pe toată perioada de
 er între vânzător și cumpărător
 reează, implicit, o relație de cre-
 primul fiind creditorul, iar se-
 lul beneficiarul acestui credit,
 ru care deși este în postura de
 tor, nu plătește dobândă.

toate dezavantajele pe care le
 întâ această modalitate de plată
 situații în care întreprinderile
 tre de comerț exterior nu pot
 nova creditul documentar; de re-
 asemenea situații pot fi: cum-
 torul extern prezintă o bonitate
 noscută pe plan internațional;
 fa care face obiectul exportului
 mai puțin solicitată pe piața ex-
 ă; legislația din țara cumpărăto-
 l impune, pentru unele mărfuri,
 zarea incasoului, ca modalitate de
 ontare etc.

practica dovedește că riscul de
 lată care există în cazul folosirii
 modalitate incaso documentar poa-
 i înlăturat, sau cel puțin substan-
 atenuat, prin combinarea mecanis-
 ui clasic prezentat mai sus cu u-
 elemente privind alte modalități
 plată, sau pur și simplu prin mo-
 carea mecanismului expus. Prin-
 cele mai frecvente și eficiente căi
 evitarea riscului de neplată ară-
 : garanția bancară, folosirea cam-
 a poliței de asigurare, vinculația

Galanția bancară, cale eficientă,
 te consolida substanțial mecanis-
 incasoului documentar, sub con-

diția ca în cuprinsul ei să se prevadă
 expres că banca emitentă a scrisorii
 se obligă să plătească prețul, renun-
 țând la beneficiul de diviziune și
 discuțiune, dacă documentele atestă
 îndeplinirea întocmai a obligațiilor
 contractuale ale vânzătorului.

Observăm că incaso documentar de-
 dublat de o scrisoare de garanție
 bancară se apropie ca eficiență de
 creditul documentar, sub forma scri-
 sorii comerciale de credit. Evident, la
 promovarea în contractele comerciale
 internaționale a acestei modalități
 combinate de plată, comercialiștii din
 întreprinderile noastre de comerț ex-
 terior pot întâlni opunerea parteneri-
 lor străini, motivată pe împrejurarea
 că prețul mărfii crește cu comisioanele
 pe care le percep băncile pentru emi-
 terea scrisorilor de garanție.

● **Cambia** poate fi cu succes folo-
 sită la consolidarea incasoului docu-
 mentar, sub următoarea formă: odată
 cu remiterea Băncii Române de Co-
 merț Exterior a documentelor de pla-
 tă, întreprinderea de comerț exterior
 exportatoare trage o cambie asupra
 cumpărătorului extern, la vedere, cu
 valoarea debitului de încasat. Utiliza-
 rea cambiei sporește considerabil si-
 guranța în ce privește achitarea con-
 travalorii mărfii de către cumpărător,
 cunoscut fiind faptul că un refuz de
 acceptare sau de plată a cambiei de-
 clanșează procedura prevăzută în le-
 gislația cambială (protest, executare
 silită etc.), inclusiv efectele psihologi-
 ce colaterale pe care orice firmă co-
 mercială caută să le evite pentru a
 nu-și prejudicia reputația.

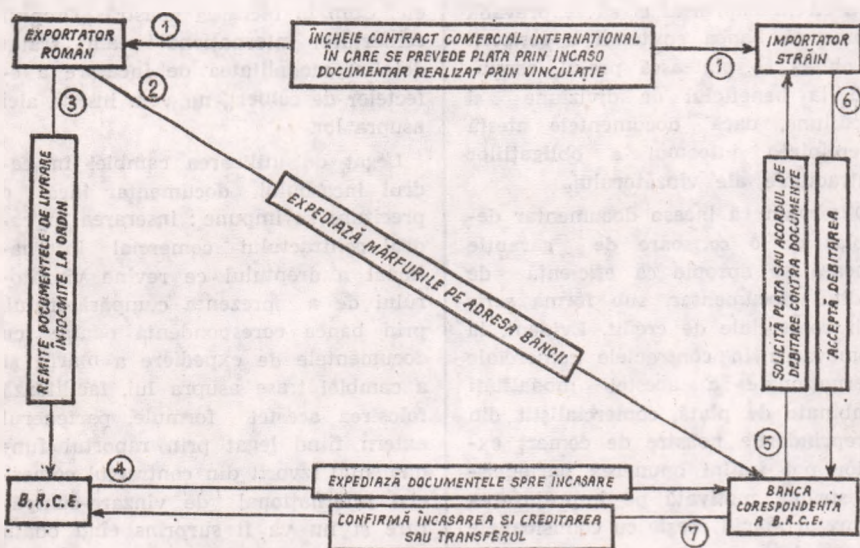
Subliniem că pentru folosirea cu
 succes a cambiei în cadrul modalității
 de plată de care ne ocupăm este im-
 perios necesar ca, în baza cunoașterii
 temeinice a dreptului cambial, să se dea
 instrucțiuni precise băncii cu privire
 la o sumă de aspecte hotărâtoare cu
 privire la întinderea mandatului dat,
 cum sînt: dacă banca corespondentă
 trebuie sau nu să facă protest în ca-
 zul unui refuz de plată sau acceptare,
 indicarea eventualului reprezentant al
 exportatorului din țara importatorului

etc. Cum în lucrarea noastră „Dreptul
 comerțului internațional“ am tratat
 detaliat modalitatea de încasare a e-
 fectelor de comerț, nu vom insista aici
 asupra lor.

Legat de utilizarea cambiei în ca-
 drul incasoului documentar încă o
 precizare se impune: inserarea în ca-
 drul contractului comercial interna-
 țional a dreptului ce revine vânzăto-
 rului de a prezenta cumpărătorului,
 prin banca corespondentă odată cu
 documentele de expediere a mărfii și
 a cambiei trase asupra lui, facilitează
 folosirea acestei formule, partenerul
 extern fiind legat prin raportul fun-
 damental izvorit din contractul comer-
 cial internațional de vânzare-cumpă-
 rare și nu va fi surprins cînd odată
 cu documentul de livrare i se va pre-
 zenta și titlul de credit.

● **Polița de asigurare** este o altă cale
 de consolidare a încasării prețului la li-
 vrările ce urmează a fi decontate prin
 incaso documentar. În ipoteza în care
 marfa călătorește asigurată de cum-
 părător, documentul de asigurare tre-
 buie întocmit într-o formă negociabi-
 lă; el urmează a fi andosat apoi la
 ordinul corespondentului B.R.C.E. din
 țara de destinație a mărfurilor expor-
 tate, unde trebuie să fie depus; în ca-
 zul unui eventual sinistru, cumpărăto-
 rul va putea refuza plata documente-
 lor și atunci polița de asigurare va fi
 andosată la ordinul întreprinderii ex-
 portatoare române, care va trebui să
 achite cumpărătorului prima de asi-
 gurare plătită de acesta și să încaseze
 despăgubirea de la societatea de asi-
 gurare, depunînd-o în cont la cores-
 pondentul B.R.C.E. Este o formă
 eficace de despăgubiri care, cum bine
 este cunoscut poate conduce, în func-
 ție de natura asigurării, pînă la aco-
 perirea 100% a prejudiciului suferit,
 plus maximum 10% reprezentînd be-
 neficiul nerealizat, evident, mai puțin
 prima de asigurare.

● **Vinculația** se situează printre cele
 mai eficiente căi de evitare a riscului
 de neplată, în cazul incasoului docu-
 mentar. Este o modalitate combinată
 de plată care poate fi schematic ast-
 fel redată:

Din schema prezentată rezultă particularitățile esențiale care fac din vinculație modalitatea eficientă de decontare:

— expedierea mărfurilor se face pe adresa băncii corespondente a B.R.C.E. cu acordul prealabil al acesteia; în cazurile în care o anumită bancă nu acceptă asemenea operațiuni, expedierea se face pe adresa unor case de expediții sau depozite generale indicate de către Romtrans;

— documentele și mărfurile se predau cumpărătorului extern de către banca corespondentă numai contra plata prețului; în ipoteza în care mărfurile se expediază pe adresa unor case de expediție, exportatorul român transmite prin Romtrans instrucțiuni acestora, potrivit cărora eliberarea mărfurilor nu se va face decât pe baza prezentării dovezii bancare de achitarea prețului.

Pentru a mări securitatea operațiunii, documentele remise băncii corespondente, prin B.R.C.E., pot fi însoțite de o cambie trasă asupra cumpărătorului străin, cu instrucțiuni precise privind eliberarea mărfurilor și a documentelor numai după acceptarea sau plata ei.

Incaso documentar cu acceptare prealabilă între parteneri din țări socialiste. Regula generală pentru livrări de mărfuri între parteneri din țări membre C.A.E.R. este decontarea prin incaso documentar cu acceptare ulterioară. Pentru unele categorii de plăți

s-a simțit nevoia ca prin acordurile de plăți sau aranjamente bancare bilaterale să se reglementeze mecanismul de decontare prin incaso documentar cu acceptare prealabilă. Această formă de decontare se utilizează atât între țările membre C.A.E.R. cât și între celelalte țări socialiste, cu excepția R.S.F. Iugoslavia, pentru:

— decontarea serviciilor nelegate de schimbul reciproc de mărfuri (cheltuieli de tranzit, control de mărfuri în tranzit, cheltuieli legate de activitatea tehnică și științifică etc.);

— decontarea serviciilor accesorii schimbului de mărfuri (la țările care aplică sistemul plăților imediate numai la schimbul de mărfuri);

— decontarea notelor de debit pentru bonificații de calitate, rabaturi, penalizări, cind nu există acceptare din partea plătitorilor;

— decontarea schimbului de mărfuri pentru documentele respective care din cauza unor vicii de formă sau de fond nu pot beneficia de plată imediată.

Cu majoritatea țărilor socialiste, cu excepția R.P. Ungară, sînt stabilite pe bază de reciprocitate termene de achitare a documentelor remise la plată pe bază de incaso cu acceptare prealabilă, aceste termene fiind, în genere, de 14 zile lucrătoare pentru mărfuri și 24 zile lucrătoare pentru servicii și se socotesc de la data primirii documentelor de către banca debitorului.

Potrivit practicii, în relațiile cu

R.P. Ungară, pentru documentele remise la plată pe bază de incaso acceptare prealabilă, termenul de chitare este de 14 zile atât pentru mărfuri cât și pentru servicii, cu excepția decontărilor între Romtrans Casa de transporturi și expediții r ghiare unde potrivit unei convenș speciale, termenul este de 25 de z

dr. AL. DETEȘA
dr. I. POROJO

REGLEMENTĂRI ELABORATE SUB AUSPICILE O.N.U. ÎN DOMENIUL ARBITRAJULUI DE COMERȚ EXTERIOR

În circuitul economic internațional tendința de a folosi arbitrajul ca modalitate de soluționare a eventuale litigiilor dintre partenerii contractuali accentuîndu-se tot mai mult în lura contemporană, așa cum o atestă practica, deopotrivă cu doctrina¹, Organizația Națiunilor Unite a înțeles să aducă, prin intermediul instituțiilor sale specializate și al comisiilor economice cu caracter regional, contribuția la perfecționarea acestei forme de jurisdicție.

Reglementările adoptate sub egida O.N.U. în domeniul arbitrajului comerț exterior au îmbrăcat unele forme convențiilor internaționale, puse ratificării sau aderării statelor interesate. Menționăm astfel Convenția pentru recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale strălne, încheiată la New York la 10 iunie 1958² și Convenția europeană de arbitraj comercial internațional, încheiată la Geneva la 21 aprilie 1961³.

Alteori s-a procedat la elaborarea de reguli-model. Din această categorie fac parte Regulamentul de arbitraj comercial internațional și principiile de conciliere, adoptat în 1966 de către Comisia economică O.N.U. pentru Asia și Extremul Orient (prescurtat E.C.A.F.E.), precum și Regulamentul de arbitraj elaborat în 1967 de către Comisia economică O.N.U. pentru Europa (prescurtat E.C.E.)⁴.

Elaborarea de norme juridice referitoare la arbitrajul de comerț exterior nu s-a oprit însă aici. Ea a cunoscut o nouă fază, superioară, oda

înființarea Comisiei Națiunilor pentru Dreptul comerțului internațional (prescurtat UNCITRAL în engleză și CNUDCI în franceză).

Această instituție specializată a fost creată în temeiul Rezoluției nr. XXI din 17 decembrie 1966 a Adunării Generale O.N.U.⁵. Enunțată ideea de bază potrivit căreia cooperarea dintre state în domeniul comerțului internațional poate să contribuie într-o mare măsură la dezvoltarea relațiilor amicale și, în consecință, la menținerea păcii și securității, rezoluția citată a reținut totuși că pentru promovarea unor asemenea raporturi „ar fi de dorit să se coordoneze, regularizeze și accelereze în mod simțitor procesul de armonizare și de unificare a dreptului comercial internațional”. Este obiectivul principal al activității desfășurate de UNCITRAL, cu începere din anul 1968, când a avut loc la New York prima sa sesiune de lucru.

Programul de preocupări al UNCITRAL au figurat, încă de la înființarea sa, și problemele arbitrajului comerț exterior. Ca rezultat al muncii depuse în această direcție către comisiile de experți, UNCITRAL a izbutit să definitiveze în 1976, în cursul celei de-a noua sesiuni, un proiect de prevederi având ca obiect arbitrajul ocazional (ad-hoc).

Proiectul menționat a fost supus ulterior spre dezbateri Adunării Generale O.N.U., care l-a adoptat în unanimitate prin Rezoluția nr. 31/98 din 17 decembrie 1976. Recunoscând în el explicit „utilitatea arbitrajului ca metodă de soluționare a litigiilor care rezultă din relațiile comerciale internaționale”, rezoluția citată recomandă statelor să fie de acord cu aplicarea „Regulamentului de arbitraj al UNCITRAL” și roagă pe secretarul general al O.N.U. să-i asigure cea mai largă difuzare posibilă.

În condițiile arătate, autorii apreciază că acest nou Regulament, care se învederează a fi corespunzător cerințelor actuale ale schimburilor de mărfuri și de servicii, se va bucura de o largă utilizare din partea fac-

torilor nemijlocit implicați în operațiunile de comerț exterior și de cooperare economică internațională.

Dr. O CĂPĂȚINĂ

¹ P. Sanders, *Trends in the Field of International Commercial Arbitration*, R.C.A.D.I., vol. 145, 1975/II, p. 213-214.

² Decret de aderare al R. S. România nr. 186 din 24 iulie 1961. Vezi I. Filip și O. Căpățină, *Les effets des sentences arbitrales étrangères en matière de rapports de commerce extérieur, conformément au droit de la République Socialiste de Roumanie*, Revue roumaine d'études internationales, nr. 1-2/1967, p. 105-125.

³ Decret de ratificare nr. 281 din 25 iunie 1963. Vezi Fr. E. Klein, *La Convention européenne sur l'arbitrage commercial international*, Revue critique de droit international privé, nr. 4/1962, p. 632 și urm.

⁴ I. Nestor, *Arbitrajul comercial internațional*, în „Probleme de drept și tehnică comercială internațională” (coordonator dr. Al. Deteșan), vol. 2, București, 1973, p. 407-424.

⁵ O. Căpățină, *Contribuția Organizației Națiunilor Unite la dezvoltarea progresivă a dreptului comercial internațional*, Studii și cercetări juridice, nr. 1/1972, p. 135-145.

⁶ P. Sanders, *Op. cit.*, p. 215.

FINANCIAR

PROCEDURA SPECIALĂ A REȚINERII AVANSULUI NEJUSTIFICAT DIN RETRIBUȚIA TITULARULUI

1. Recuperarea avansului nejustificat sau a sumelor rămase necheltuite și nedepuse la termenele stabilite, inclusiv penalizarea aferentă, are loc în condițiile unei proceduri simple și operative prin reținerea din retribuția titularului de avans. Reținerea se efectuează pe baza **dispoziției ce se emite de către conducătorul compartimentului cu atribuții financiar-contabile.**

Din modul de redactare a textului art. 38 alin. final al Regulamentului operațiilor de casă ale unităților socialiste, aprobat prin Decretul nr. 209/1976 (publicat în B.Of. nr. 64 din 6 iulie 1976), care prevede procedura reținerii pe baza dispoziției arătate, rezultă că această „dispoziție” constituie un instrument juridic nou de recuperare a unor sume datorate avutului obștesc. Se conferă astfel **natura de titlu executoriu dispoziției respective, titlu ce se preconstituie fără**

vreo procedură greoaie și de durată. Este suficientă constatarea că avansul nu a fost justificat sau că nu s-a depus suma necheltuită la termenele stabilite ori pînă la data întocmirii statului de retribuții, pentru a se putea proceda la emiterea dispoziției în cauză. Nu s-a prevăzut nici vreo formă specială pe care trebuie s-o îmbrace o astfel de dispoziție și nici nu s-a condiționat valabilitatea ori caracterul de titlu executoriu de vreo comunicare sau vreun termen.

Cu toate că Regulamentul nu cuprinde o prevedere expresă prin care să se consacre caracterul de titlu executoriu al dispoziției ce se emite de către conducătorul compartimentului financiar-contabil, art. 38 al Regulamentului îi recunoaște efecte executorii specifice acelor acte juridice care intră în categoria titlurilor executorii. În consecință, această „dispoziție” constituie un titlu executoriu în temeiul căruia se rețin operativ avansurile nejustificate și sumele nerestituite, precum și penalizarea de întârziere aferentă. Titlul în cauză corespunde întocmai definiției generale a titlului executoriu care constă în actul care, întocmit potrivit legii de către organul competent, permite pornirea executării silite a creanței constatate printr-însul (A. Hilsenrad, I. Stoenescu, *Procesul civil în R.P.R.*, Ed. șt., București, 1957, nr. 494 și 495).

Dispoziția în cauză este deci un act financiar prin care s-a stabilit suma de plată și căruia i se conferă caracterul de titlu executoriu, așa cum este cazul, în general, cu actele financiare constituite pe cale administrativă în vederea urmăririi impozitelor, taxelor, amenzilor fiscale și altor venituri cuvenite bugetului (A se vedea art. 20 alin. 6 și 7 din Decretul nr. 221/1960, republicat în B.Of. nr. 144 din 15 decembrie 1969).

2. Fără a se fixa unele elemente obligatorii pe care să le cuprindă „dispoziția”, credem că nu vor putea lipsi acele elemente care sînt strict necesare pentru a putea fi pusă în executare. Ne referim la datele de identificare a actului (nr. din registrul general de intrare-ieșire al unității și data emiterii dispoziției), indicarea titularului de avans-debitor, arătarea cuantumului sumei datorate

și a componenței ei (avansul nejustificat sau suma rămasă necheltuită ce nu s-a depus și totalul penalizării calculată pînă la data emiterii dispoziției), o scurtă expunere a condițiilor în care s-a constatat și a actelor din care a rezultat nejustificarea avansului sau nedepunerea sumei rămase necheltuite și semnătura conducătorului compartimentului cu atribuții financiar-contabile.

Omiterea vreunuia dintre aceste elemente nu are vreo consecință asupra valabilității dispoziției dacă punerea ei în executare este posibilă și în lipsa aceluși element. Desigur că, omiterea indicării titularului de avansdebitor sau a sumei urmărită face inefficientă dispoziția, astfel că acestor două elemente trebuie să li se acorde atenție deosebită.

3. La instituirea acestei proceduri speciale de urmărire s-a avut în vedere necesitatea reconstituirii simplificate și urgente a fondului bănesc cu afecțate specială din care se acordă avansurile în numerar, întrucît cuantumul lui este stabilit precis în planul financiar, astfel că numai printr-o reîntregire rapidă i se poate asigura utilizarea eficientă în scopul pentru care a fost constituit.

Intr-adevăr, fondurile ce au destinația de cheltuieli pentru aprovizionarea cu mărfuri de la fondul pieței, din sau din afara localității unde își are sediul unitatea, pentru achiziții de produse și colectări de deșeuri, pentru protocol sau organizarea de conferințe, simpozioane și pentru deplasare în interes de serviciu, sînt acordate în limita unor plafoane trimestriale strict dimensionate și a căror utilizare nu poate fi decît în sensul destinației prestabilite.

4. Considerăm că în sarcina titularului de avans nu se poate emite o decizie de imputare, cum se mai susține uneori chiar după intrarea în vigoare a noului Regulament, căci în condițiile în care se creează acest titlu executoriu nu s-ar realiza scopul învederat mai sus. De altfel, însăși natura debitului prezintă un specific aparte în cazul avansurilor în numerar, față de acea a creanțelor la care se referă art. 102 și 106 din Codul mun-

cii, deoarece nu este vorba de pagube provocate din culpă sau de restituirea unor plăți încasate nelegal. În materia avansului în numerar încasarea sumei este legală, acordarea și deținerea ei fiind făcută cu o anumită finalitate bine determinată în Regulament, iar dauna unității socialiste este provocată de un fapt ulterior, adică nejustificarea avansului sau nedepunerea diferenței de restituit în termenele legale. De altfel, acolo unde legiuitorul a intenționat să instituie răspunderea materială a persoanei încadrate în muncă a făcut-o în mod expres. Un exemplu în această privință este însăși textul art. 39 al Regulamentului care, printre altele, în cazul culpei personalului din compartimentul financiar-contabil în aplicarea dispozițiilor din Regulament prevede răspunderea materială. (A se vedea, în această privință și Suplimentul nr. 41 din 14 octombrie 1977)

Literatura și practica judiciară s-au pronunțat, în general și în principiu, în acest sens chiar și pe baza reglementărilor anterioare (art. 41 alin. 2 din Regulamentul aprobat prin H.C.M. nr. 858/1957) care prevedea doar că urmărirea are loc, prin „reținerea directă din salariu”, fără a indica și instrumentul juridic prin care se realizează reținerea. (Vezi, Decizia de îndrumare a Plenului Tribunalului Suprem nr. 17 din 25 august 1960, publicată în Colecția de Decizii de îndrumare ale Plenului Tribunalului Suprem în materie civilă pe anii 1952—1965, Editura științifică, București, 1966, p. 192—194; Leonid Miller și Sanda Ghimpu, Delegarea, detașarea și transferarea angajaților, Editura științifică, București, 1966, p. 127—128)

5. Examinînd cu atenție prevederile art. 38 alin. ultim al Regulamentului aprobat prin Decretul nr. 209/1976, observăm că dispoziția conducătorului compartimentului cu atribuții financiar-contabile se poate emite numai în condițiile în care titularul de avans este încadrat în muncă, la unitatea socialistă creditoare. Aceasta rezultă din modul de redactare a textului, întrucît reținerea în cauză este concepută ca o procedură simpli-

ficată aplicabilă pentru cazul călarul de avans se află încă în raporturi de muncă cu unitatea care acordat avansul respectiv în nume

Sintem de părere însă că dacă bitorul a încetat raporturile de muncă cu unitatea creditoare înainte debitul constituit să fie integral cuperat, urmărirea se va efectua pe baza aceleiași dispoziții a conducătorului compartimentului financiar-contabil, fără a fi necesară constituirea unui nou titlu executoriu pe suma rămasă de încasat. În caz contrar ar însemna să nu acordăm efecte executorii depline unui act juridic căruia legiuitorul i-a recunoscut caracterul de titlu executoriu și să mitem ideea că pentru aceeași sumă (debitul nerecuperat prin reținere la unitatea creditoare) să ființeze două titluri, ceea ce este inadmisibil.

6. Reamintim că penalizarea de întîrziere de 0,50% pe zi ce s-a aplicat pînă la data constituirii titlului executoriu (emiterea „dispoziției” trebuie să se calculeze de către conducătorul compartimentului financiar-contabil și se include în suma totală la plata căreia este obligat titularul de avans. Totodată, în același titlu executoriu, se va indica, procent (0,50% pe zi de întîrziere), penalizarea de întîrziere aferentă fazei de executare (A se vedea Suplimentul nr. 37 din 16 septembrie 1977).

drd. Ioan CONDO

Revista ECONOMICA

SUPLIMENT

Redacția și administrația BUCUREȘTI
Calea Dorobanți, 25, Telefon 12 6
filiala Sector 1, București
Cont I.S.I.A.P. nr. 64 51 30 152, BNR
Tiparul:
Întreprinderea poligrafică „Informat
str. Brezoianu, 25